Malmö stad
Fastighets- och gatukontoret

Tjänsteskrivelse

Datum
2026-11-17
Vår referens
Jessica Persson
Planerare
jessica.persson@malmo.se

Malmöinitiativ Städa upp Malmö! EF20260081
TN-2026-3001

Sammanfattning
Ett Malmöinitiativ har inkommit som framför att nedskräpningen i Malmö har ökat de senaste åren och hänvisar till Miljöbarometern som stöd för denna uppfattning. Initiativet menar att minskat antal papperskorgar och hundlatriner har bidragit till problemet samt lyfter fram förekomsten av skräp och dumpat avfall i stadsmiljön. Vidare efterfrågas fler papperskorgar, utökade städinsatser, ökad tillsyn av platser där dumpning förekommer samt tydligare konsekvenser för nedskräpning. Syftet är att skapa en renare, tryggare och mer attraktiv stadsmiljö.

Fastighets- och gatukontoret konstaterar att de skräpmätningar som genomförs inom ramen för Miljöbarometern visar en minskning av nedskräpningen sedan 2023 på de platser där mätningar utförs. Samtidigt bedöms underlaget vara för begränsat för att med säkerhet avgöra om Malmö som helhet har blivit renare eller skräpigare under de senaste åren. Förvaltningen arbetar löpande med renhållning, förebyggande åtgärder mot nedskräpning och dumpning, utveckling av stadens avfallslösningar samt utökad källsortering.

Förslag till beslut
Tekniska nämndens arbetsutskott föreslås besluta

- att godkänna förvaltningens förslag till yttrande, samt
- att anse Malmöinitiativet vara besvarat.

Beslutsunderlag
- Malmöinitiativ Städa upp Malmö! EF20260081
- G-Tjänsteskrivelse TNAU 261201 - Malmöinitiativet - Städa upp Malmö!
- Förslag till yttrande TNAU 261201 - Malmöinitiativet - Städa upp Malmö!

Beslutsplanering
Tekniska nämndens arbetsutskott 2026-12-01

Beslutet skickas till
Malmöinitiativet

Ärendet
Malmöinitiativet menar att Malmö har blivit skräpigare de senaste åren och hänvisar till Miljöbarometern, som följer utvecklingen av nedskräpning inom ramen för Kretsloppsplanen 2021–2030. Målet är att antalet skräpföremål på land och vid vatten ska vara 50 procent lägre år 2030 jämfört med basåret 2019. Underlaget tas fram av VA Syd med hjälp av Malmö stads årliga skräpmätningar på Södertull, Möllevången, Rörsjöparken, Värnhemstorget och Ribersborgsstranden.

Mätningarna visar att mängden skräp i dessa områden kulminerade 2023 och har därefter minskat under de två senaste åren. Samtidigt återstår ett betydande arbete innan miljömålet om högst 5,8 skräpföremål per 10 m² år 2030 är uppnått.

Skräpmätningarna genomförs endast på ett begränsat antal platser och resultaten ger därför inte ett tillräckligt underlag för att med säkerhet avgöra om Malmö som helhet har blivit renare eller skräpigare under de senaste åren. Förvaltningen följer utvecklingen löpande genom återkommande mätningar och fortsätter arbetet för att nå stadens miljömål.

Initiativet lyfter att staden tagit bort papperskorgar och hundlatriner. Fastighets- och gatukontoret gjorde en större översyn 2022 där slitna, gamla och sällan använda papperskorgar plockades bort, främst i centrala Malmö. Därefter har flera ersatts eller flyttats och på vissa platser har färre men större papperskorgar med högre kapacitet installerats. Gågatan är ett sådant exempel där de nya, större och slutna papperskorgarna inneburit att fåglar och skadedjur inte tar sig in. Insatsen har gjort att det är mindre skräp på marken längs med gågatan.

De sista två åren har papperskorgsantalet i Malmö legat stadigt runt cirka 4 350 papperskorgar. Som jämförelse har till exempel Göteborg cirka 3 600 papperskorgar. Malmö stad arbetar efter devisen ”rätt papperskorg på rätt plats” vilket innebär att papperskorgar flyttas, byts ut till större/mindre modeller etcetera, allt eftersom behoven ändras runt om staden. Under sommarmånaderna när nedskräpningstrycket är som högst sätts även extrakärl ut på platser där det genereras extra mycket skräp.

För att minska nedskräpningen genomförs dessutom löpande utvecklingsarbete. Bland annat testas och införs lösningar för att minska att risken för fåglar och skadedjur sprider skräp från stadens papperskorgar. Några lösningar är kedjor för inkasthålen, lås

och råttfällor som placeras under papperskorgar. Både låsen och råttfällorna har visat sig vara framgångsrika och återfinns nu på platser runt om i Malmö.

När det kommer till stadens hundlatriner är även här möjligheten att slänga sin hunds avföring inte konstant. Latrinerna kan byta plats, allt eftersom hundägares rörelsemönster och fördelning över staden förändras. Sedan 2024 har stadens hundlatrinkärl ökat från 1 600 st till 1 640 st.

Alla medborgare har ett ansvar att kasta skräpet i en papperskorg, inte på marken. Förvaltningen bedömer att det inte råder brist på möjligheter att slänga sitt skräp rätt i Malmö, men samtidigt är det svårt att placera papperskorgar eller hundlatriner utifrån där varje enskilt behov uppstår.

Sedan januari 2026 har kommunerna ett lagstadgat ansvar för att samla in förpackningsavfall från populära platser. Detta har inneburit att Malmö stad har fördubblat antalet platser för källsortering från cirka 30 till dagens närmare 60. Kravet innefattar även krav på separat insamling av plast vilket också har inneburit fler kärl där medborgare kan kasta sina plastförpackningar.

Initiativet ställer sig frågande till att det verkar finnas bristande konsekvenser för nedskräpning och dumpning. År 2022 skärptes lagen om nedskräpning i Sverige till att även omfatta småskräp så som tuggummi och cigarettfimpar. Den som skräpar ner riskerar böter, eller i allvarliga fall fängelse. Det är polisen som utfärdar skräpböter. Polisen i Malmö har varit bland de mest aktiva i landet på att skriva ut skräpböter. 2025 utfärdades 87 skräpböter i Malmö, jämfört med drygt 30 i Stockholm och 18 i Göteborg.

Dumpningar är en allvarligare form av nedskräpning, eftersom de ofta innebär att större mängder avfall eller föremål lämnas på platser där de inte hör hemma. Fastighets- och gatukontoret ansvarar för att hantera och forsla bort dumpningar från allmän platsmark och betraktar dumpning som en form av vandalisering på den gemensamma miljön. Det är dock sällan möjligt att fastställa vem som ansvarar för en dumpning. När detta kan styrkas arbetar förvaltningen vidare med ärendet gentemot den ansvarige parten. Dumpning kan även bli föremål för en polisanmälan. Fastighets- och gatukontoret har etablerade rutiner för hantering och bortforsling av egendom som lämnats kvar eller dumpats på allmän platsmark. När egendom tas om hand måste kommunen samtidigt följa gällande lagstiftning kring hittegods och omhändertagen egendom. Det innebär att viss egendom behöver förvaras under en bestämd tid för att ge den rättmätige ägaren möjlighet att återfå den.

Rör det sig om upprepade dumpningar på samma yta tittar förvaltningen på om det går att göra förebyggande åtgärder som hindrar, eller försvårar, nedskräparna att ta sig till

platsen. Detta kan vara åtgärder såsom beskärning av växtlighet, bättre belysning, bommar över körbana etc. Mot denna bakgrund bedöms initiativets intentioner redan omhändertas inom ramen för fastighets- och gatukontorets nuvarande arbetssätt och rutiner.

Det många ofta glömmer är att Malmö stad ansvarar för renhållningen av den allmänna platsmarken, vilket utgör ca 30 procent av stadens yta. Allmän platsmark är mark i detaljplan som är avsedd för gemensamma behov och dit allmänheten har tillträde, tillexempel gator, vägar, parker torg och naturområden. För de övriga procenten ansvar privata fastighetsägare. Stadens trottoar ansvarar respektive fastighetsägare för renhållningen. Fastighetsägare ska plocka skräp, ta bort löv och ogräs samt snöröja och halkbekämpa. Det är även fastighetsägarens ansvar att se till att sina häckar och buskar inte skymmer sikt eller hindrar framkomlighet.

Förvaltningen känner inte igen den generella beskrivningen att stadens ytor inte städas under långa perioder. Om enskilda platser upplevs ha bristande städning kan detta bero på lokala förhållanden eller att ytan inte är kommunal mark. Malmö stad arbetar löpande med att prioritera resurser till renhållning och arbetet utvecklas kontinuerligt för att kunna möta de utmaningar som finns i olika delar av staden. Under sommarmånaderna när nedskräpningstrycket är som störst, anställer till exempel staden säsongsarbetare för att möta upp behovet av renhållning. Frågor om utökad bemanning hanteras inom ramen för stadens budgetprocess. De ytor staden ansvarar för städas kontinuerligt enligt fastställda skötselplaner vilket innebär att Malmö idag har tre olika renhållningsnivåer. Förhöjd renhållningsnivå innebär daglig skräpplockning samt tömning av papperskorgar. Förhöjd renhållning sommar innebär daglig skräpplockning och papperskorgstömning under sommarhalvåret. Normal renhållningsnivå innebär skräpplockning och tömning av papperskorgar varannan dag. Vilka områden som har vilka renhållningsnivåer ses kontinuerligt över och justeras efter behov.

Fastighets- och gatukontoret delar uppfattningen att arbetet mot nedskräpning är viktigt och arbetar kontinuerligt med att utveckla såväl renhållning som förebyggande åtgärder. Förvaltningen bedömer samtidigt att de frågor och önskemål som lyfts i Malmöinitiativet redan hanteras inom ramen för pågående verksamhet, gällande lagstiftning och befintliga rutiner. Arbetet följs löpande upp genom skräpmätningar, renhållningsinsatser och utveckling av stadens avfallslösningar. Mot denna bakgrund föreslås förvaltningen att Malmöinitiativet anses besvarat.

Ansvariga

Lars Johansson Enhetschef
Anna Modig Avdelningschef
Tobias Nilsson Direktör